

VI VILL BLI LYSSNADE TILL!

Erfarenheter av migranter med funktionshinder i Sverige.
Berättelser med fotografier - ett Photovoice-projekt av Disable Refugees Welcome (DRW).

BOENDET

Begränsningar:

- för litet
- ingen valmöjlighet var man kan bo
- ej tillgängligt
- inga anpassningar
- läkarintygen hjälper inte

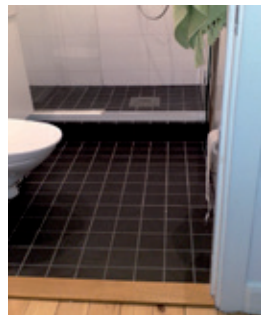
Hindrar från att:

- gå ut
- läsa svenska
- laga mat
- duscha
- ta hand om barnen

Leder till:

- isolering
- exklusion
- hjälpberoende
- psykiska problem
- hälsorisker

Sköta sin hygien

” Duschen var inte anpassad för mig, så min man var tvungen att hjälpa mig. Dessutom var duschhandtaget trasigt så att vattnet skvätte ut över hela badrummet och det blev vått och halt – en stor risk för att halka och ramla. Ofta duschade jag inte på en hel vecka... Jag kunde inte heller bada min dotter.

” Det här är badrummet. Det har en viss höjd där. När jag duschar behöver jag ta av min ortos, som stöder benen. Utan den kan jag inte stödja på benen och dessutom kommer det att bli halt. Det finns en stor risk att ramla när jag använder duschen. Det är nedslående.

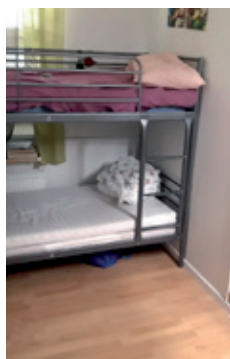
Laga mat / ta hand om barn

” Det finns inget kök, så jag ska stå och laga mat. Vi behöver ta vatten från toaletten. Jag har ramlat ofta.... Hyresvärderna tillåter oss att laga mat bara två gånger i veckan och han tittar på sin klocka. Så jag gjorde bara mat till barnet, annars gick vi till grannarna för att laga mat.

” Jag har en funktionsnedsättning och jag har en liten baby. Vi satt i sängen, vi åt på sängen, vi sov i sängen – allt på sängen ... inget utrymme att leka för min dotter, så det tog tid för henne att börja gå, eftersom hon var i sängen hela tiden.

” Jag fick ett intyg från min läkare (om min boendesituation) som jag gav till kommunen, men jag hörde inte från dem.

Bostadens utformning

” Utrymmet räcker enbart till för en säng. Det är hela rummet. Två personer bor här, vi är på sängen dag och natt.

” Jag sover vid fönstret, där blir det kallt och det ger mig svår smärta, varpå jag inte kan sova och inte heller gå till skolan. Det är därför läkaren gav mig detta papper (ett intyg för ett annat boende). Inget svar hittills.

” Det var inte lätt att hitta något, men det jag hittade var ett rum på övervåningen i ett radhus. Och att ramla var normalt för mig.

” Jag kan inte ens ta ett glas med mig. Det gör att jag inte kan vara självständig.

” Dörren är så tung att öppna, det är så svårt för jag har inga starka armar. Och dessutom har jag ett barn. De skickade en arbetsterapeut men de kan inte göra anpassningar eftersom jag inte har försthandskontrakt. Det finns en automatisk öppnare för vissa som bor där, men jag har ingen fjärrkontroll.

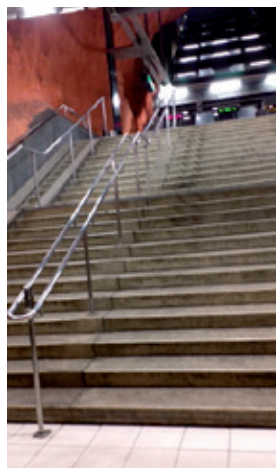
BOENDET forts.

☺ När läkaren såg mina blåmärken och hörde om min boendesituation, där jag regelbundet ramlade ner för trappan och skadade mig, blev hon chockad. Hon skrev ett intyg. Men ingen verkar förstå mig.

☺ Jag letade efter en lägenhet för mig och min baby. Min arbetsterapeut och min läkare skrev intyg för att styrka behovet. Men handläggaren på kommunen sa: Detta är mitt jobb, läkaren har sitt eget jobb.

TRAPPSTEG, TRAPPSTEG, FÖR MÅNGA TRAPPSTEG

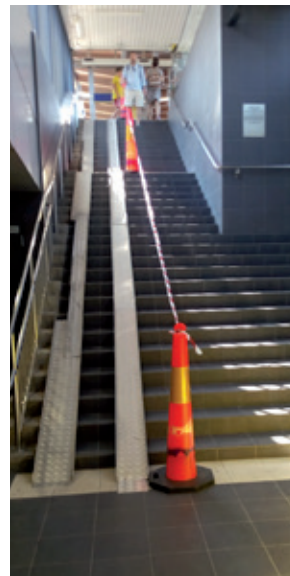
☺ När jag kom till Sverige kände jag inte längre att jag har ett funktionshinder, eftersom det finns hissar och bussar som du faktiskt kan ta. I Etiopien däremot, på grund av min gångförmåga ... är jag funktionshindrad. Jag kan inte gå långt och kan inte heller bära saker.

☺ För det mesta är hissen här inte i bruk och det finns bara en utgång. Enda sättet att komma från den här stationen är att gå till tåget igen och åka till en annan station, bara åka tillbaka med det här tåget.

☺ Den här bilden visar att det finns trappor hemma hos mig, efter att du kommit ut från hissen. För att gå ut och in måste jag använda dessa trappor. På grund av detta är det svårt att hämta min post varje dag. Och jag tvättar inte så ofta. ... Det är också mycket svårt att handla, att gå dessa trappor och bära saker.

☺ Hissen ur funktion.

☺ Jag letade efter en lägenhet och jag hittade en tre trappor upp. Men jag kunde inte ta den, det fanns ingen hiss.

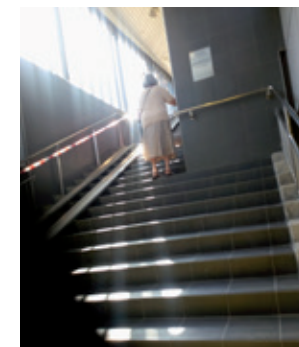

☺ Ibland när man kommer dit, fungerar inte rulltrappan. När jag kommer försenad till möten säger folk 'african time', men ibland är det verkligen på grund av rulltrapporna..

☺ Den här bilden visar min bostad utifrån. För att komma till entrédörren måste jag ta dessa trappor, det finns inget annat sätt. Varje gång jag går där blir jag bara rädd - för att inte tala om vintern.

☺ På vägen hit var hissen på en av tunnelbanestationerna ur funktion, och det fanns ingen rulltrappa. Så jag var tvungen att klättra upp för trapporna, och medan jag försökte klättra upp för trappan missade jag tunnelbanan.

☺ Jag bodde på andra våningen, inte en plats där man lätt kan ta sig ut när som helst. Men när jag går ut, går jag inte bara ut för en anledning, utan jag väntar tills jag har flera anledningar Jag kunde inte gå till SFI på flera år. Jag behöver någon som hjälper mig att gå upp och ner för trappan.

☺ Men tyvärr, hissar och rulltrappor fungerar inte alltid. Och de finns inte överallt.

MISSFÖRSTÅND? DISKRIMINERING?

☞ Varför är det så att folket, jag menar det västerländska, när de möter oss på ett informellt sätt som på gatan, när vi behöver hjälp är de hängivna att hjälpa oss, att lyssna på oss, att hjälpa till på olika sätt. Men när vi går till deras arbete (på myndigheter), då är de helt annorlunda, vilket gör mig förvånad ... Varför lyssnar inte dessa människor, när de är på kontoret? När vi går till kontoret lyssnar de inte. Jag förstår bara inte.

Varför?
Är det för att de inte vet bättre?
Är det för att de inte vill?
Är det på grund av deras regler?
Är det på grund av att vi är funktionshindrade?
Är det på grund av att vi är svarta?

I färdtjänsten

☞ När man sitter i framsätet måste man använda högra handen för att stänga dörren (vilket jag inte kan). För det mesta hjälper inte taxichaufförerna mig. De förväntar sig inte, att jag behöver hjälp. När jag försöker stänga med vänstra handen tappar jag balansen och faller bara ner. Detta är en daglig upplevelse för mig. Chaufförerna vidtar bara åtgärder för att hjälpa mig när något händer, inte innan.

På boendet

☞ På boendet fick jag den övre sängen. När jag sa till dem att jag inte kan klättra upp, lyssnade de inte på mig. De bad om ett läkarintyg.

☞ Jag fick den övre sängen. De skickade mig till olika rum, men i alla var enbart de övre sängarna lediga. Men jag började prata med de människor som sov under, och de var villiga att byta med mig.

I rulltrappan

☞ Jag kan gå upp (för en rulltrappa), men jag behöver hålla i mig med min vänstra hand och då blockerar jag för någon som vill passera ... Ibland, skjuter människor bara bort mig och är arga, för de kan inte se. Mitt funktionshinder är inte synligt. Ibland, förklarar jag att jag har problem med min balans. Då säger vissa oj... och andra säger bara, vem bryr sig, varför använder du inte hissen. När de bli upprörda, säger jag bara, ok, låt dem vara det.

På kafé

☞ Jag blev illa behandlat på ett kafé som jag brukade gå på. Kaféet drivs av en man och hans hustru. Mannen behandlar mig mycket bra, men inte frun, även om jag betalar för mig. Hon behandlar mig inte som andra kunder och hon ger mig till och med ett annat glas, som inte är rent och som är en slags kopp som vanligtvis inte används för kunder.

På krogen

☞ De vägrade ge mig tillträde till en pub. Så är det, när de ser en svart man.

LJUS MELLAN MÖRKRET

☞ Jag hade massvis med problem, jag var ensam. Jag var så långt borta från de vänner jag hade. Jag kände inte någon ... det är svårt att umgås med människor här. När jag känner mig ensam, går jag runt i skogen. Vi tappade vårt självförtroende.

☞ Det finns snö i K., så det är svårt med en rullator. Det var en stor utmaning i mitt liv, på den tiden. Jag fastnade hela tiden och jag bara fick vänta tills någon kom för att hjälpa.

☞ För att få den lokala bussen måste man gå i 45 minuter. En gång kallades jag till en intervju (för asylprocessen), och jag bad om en åktur från migrationsboendet, för de har en bil. Men de sa, vi måste åka till S., så de lämnade mig och åkte. Jag kan inte gå så långt (till busshållplatsen). De lyssnade aldrig. På grund av detta missade jag intervjun tre gånger. Jag vet inte vart jag ska gå för att klaga.

☞ Under asylprocessen är livet mycket instabilt. Jag placerades på många olika platser, ibland i en månad, ibland i två veckor. Olika platser, ibland som ett läger, ibland ett hotell, jag var till och med på ett akutboende. De placerade mig på ett hotell i tre år. De satt ihop mig med alkoholister och narkotikamissbrukare. De skickade mig norrut till P. Och jag sa till dem, jag har en praktikplats, jag gör en praktik här. De borde sätta mig i en kommun närmare här, så att jag kan gå till praktiken, som kan leda till ett jobb där jag kan vara oberoende, men de lyssnade inte på mig.

☞ Jag måste lämna min lägenhet om en månad, jag har ingenstans att gå, jag får inget svar. Problemen tar aldrig slut. Det är svårt att planera, att tänka på framtiden, jag vet inte vad som kommer att hända. På grund av mitt funktionshinder är det dessutom svårt att leta efter lägenheter. Jag vet inte vad jag ska göra. Läkarintygen hjälper inte, de lyssnar inte. Jag vill gå i skolan och jag vill leta efter ett jobb, men jag kan inte. Istället för att tänka på vad jag vill göra, vad jag vill jobba med, om jag vill träffa någon, tänker jag bara på vad som ska hända imorgon, vart kommer de sätta mig? Hur ska det sluta?

☞ Allt är svart för mig. Jag kan inte tänka, inte planera. Jag har fått svårigheter med mitt minne, hjärnan fungerar inte.

☞ Det förvånar mig. Problemen är mycket lika, och vi är på olika platser och lider. Varför är det så? Varför löser de inte problemen?

☞ När jag tittar på fåglarna och solljuset som blinkar fram så påminner det mig också om ljusa tider. Och fågeln betyder fred och hopp.

☞ Jag kommer inte att ge upp, det är bra att ha hopp. Jag kämpar. Jag ger aldrig upp. Jag brukar gå till alla ställen och förklara mitt problem. Jag berättar för många människor. Kanske någon kommer att lyssna.

DET SOCIALA LIVET

” Jag ville ta en bild av en grupp människor och att jag sitter ensam.

” Hemma är det svårt att känna ensamhet, hemma är det inget problem. Men här känner jag det. Här är det uppenbart.

” Så här tycker jag verkligen om Stockholm, för jag känner de flesta som kommer dit, och det är en mycket billig pub och folk kommer och pratar!

” Den här bilden gör en avslappnad och visar självförtroende, den ger en känsla av frihet.

” Detta är en traditionell maträtt som man vanligtvis äter i grupp, typiskt under graviditeten och amningstiden.

” Att utbyta gemensamma erfarenheter med varandra ger mycket självförtroende och styrka.

Om utställningen

Under sommaren och hösten 2019 träffades en grupp migranter med funktionshinder vid flera tillfällen för att prata/(sam)tala om livet som migrant med funktionshinder i Sverige. Inför varje träff tog deltagarna fotografier utifrån ett gemensamt överenskommet tema. Fotografierna tjänade som underlag för diskussion och dialog. Gruppen bestämde sig för att göra en fotoutställning. Tema, bildurval, texter och utställningens utformande kom man överens om i gruppen.

Utställningen är resultatet av ett Photovoice-projekt som genomfördes av DRW på Independent Living Institut. Projektet kommer även att publiceras i en vetenskaplig tidskrift.

Om Photovoice

Photovoice är en deltagande forskningsmetod (*participatory research method*) där deltagarna är experter på sin egen livssituation. I metoden Photovoice använder deltagarna fotografier för att dokumentera och synliggöra sin vardag och därmed skapa förutsättningar för dialog och delaktighet hos deltagarna. Metoden ger utrymme för olika uttrycksformer så som bild och berättelse.

Medverkande:

Helen A,
Lili A,
Aster G
Kifle G
Eyas G

Mahlet N
Julius N
Sara M

Samordnare:

Rahel Abebaw Atnafu
(DRW fältarbetare och tolk)
Jamie Bolling
(Verksamhetsledare ILI, Projektledare DRW)
Dorothee Riedel, Leg. arbetsterapeut